

**Modře označené štítky znamenají,
že není zaplacené předplatné!
Předplatné na jeden rok je
32,90+ 2,10 (GST) = 35 kan. dolarů
Cena 1.41 + 0.09 (GST) = 1.50 dolaru.**

Agreement # 40005374/ Registration # 09089

*Datum, dokdy jsou
noviny předplacené,
je v pravém horním
rohu štítku!*

J Time
Committed
Á dé lai
convenu

Telefon: 416/530-4222
Fax: 416/530-0069
E-mail: abe@zpravy.ca
abe@satellite1-416.com

ČESKOSLOVENSKÝ ČTRNÁCTIDENÍK - CZECHOSLOVAK BI-WEEKLY

No. 23.

(373.)

Vol. 16.

satellite

1-416

Thursday,

November 23,

2006

Published by ABE, P. O. Box 176, Station „E“, Toronto, Ontario, Canada M6H 4E2

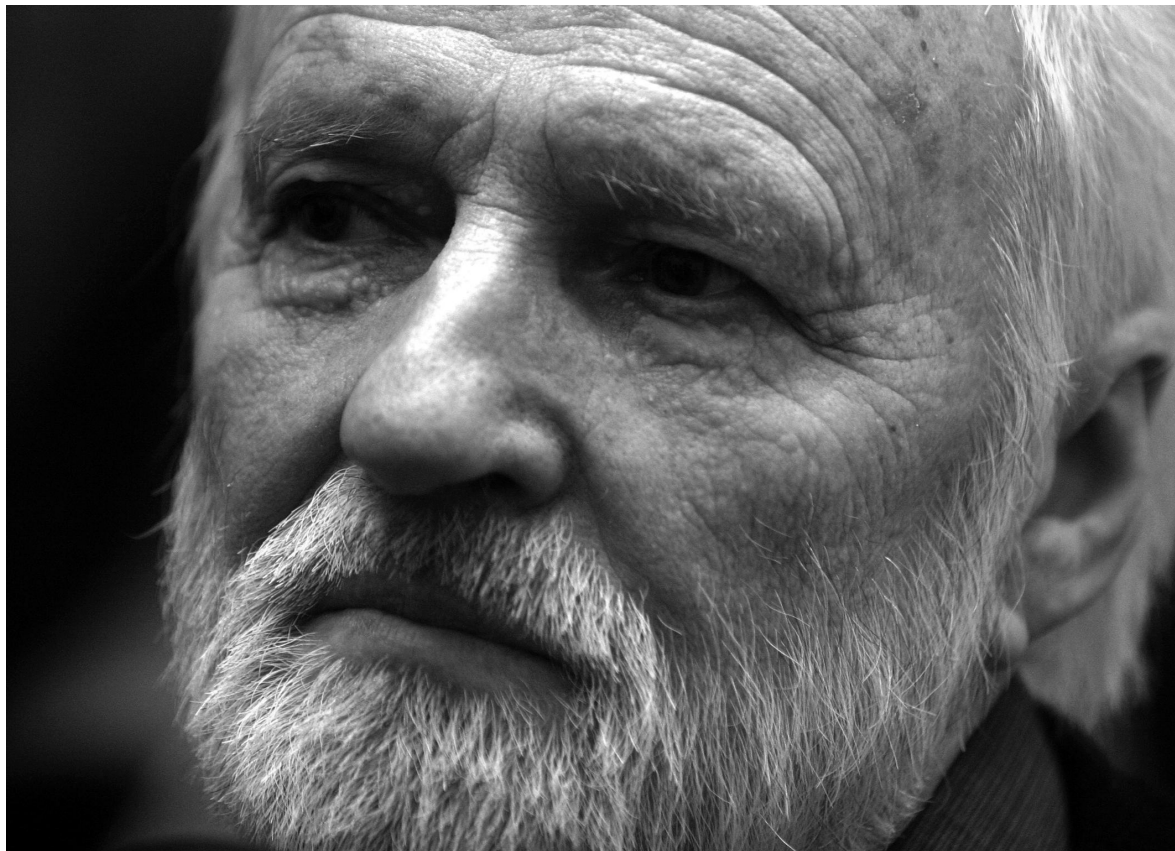
www.satellite1-416.com nebo www.zpravy.org nebo www.zpravy.ca

Švankmajerovi Šílení v Cinemateque Ontario

Před rokem 17. prosince 2005 měl svou premiéru film Jana Švankmajera *Šílení*. V sobotu 2. prosince 2006 v 20:45 a ve středu 6. prosince v 18:30 bude tento film promítán v Cinemateque Ontario -Budova AG0 (317 Dundas St. West, Toronto). Pokud chcete vědět, o čem tento film je, pak jsem zalistoval v katalogu letošního plzeňského festivalu *Finále*: Osobitý režisér a výtvarník svůj filozofický horor rozvíjí v intencích hraného filmu, ovšem specifickým snímáním opět dosahuje zvláštního účinku. v předělech mezi obrazy využívá svoji charakteristickou trojrozměrnou animaci. Děj je zasazen do podivného bezčasí a strohých interiérů. podle autorovy explikace jde o alegorii současného světa, jehož výstižnou kulisou je blázinec. Scénář volně vychází z motivů povídek Edgara Allana Poea a z textů Markýze de Sade. Právě s ním se setkává v zájezdním hostinci mladík Jean Berlot, trpící utkvělou noční můrou. Šlechtic mu nabídne azyl ve svém zchátralém zámku, v němž provozuje orgie, při nichž děsivě spílá Bohu. posléze jej zaveze i do blázince, kde se seznámí s půvabnou Charlottou a v němž působí jako ředitel doktor Murlloppe, který by mu údajně mohl pomoci zbavit se chmurného snu...

Film trvá 118 minut, kameru dělal Juraj Galvánec, hrají: Pavel Liška, Jan Tříska, Anna Geislerová, Jaroslav Dušek, Martin Huba, Pavel Nový, Stano Dančiak, Jiří Krytinář a další.

abe/finále

Režisér, scénograf a výtvarník JAN ŠVANKMAJER (*1934).

Foto: Finále-Plzeň

Absurdita a paradoxy českého veřejného života aneb Běda faktům

Zatímco v mládí mi absurdní a paradoxní v oblasti českého veřejného života připadalo bez výjimky úplně všechno, k stáru se mi zdá stále zřetelněji, že absurdní a paradoxní není už vůbec nic. Učitelé, kooperující špti, policajti, příslušníci Lidových milic a obecně členové Komunistické strany Československa, pokud respektovali předčivčitele v Moskvě, se těšili neuvěřitelným privilegiím se všemi duchovními a hmotnými požitky, a to i v těch případech, jestliže to zjevně odporovalo nejen poznatkům zdravého rozumu, ale *paradoxně* veřejně deklarovaným společenským hodnotám. Může být něco ještě *absurdnějšího*, než neodvolatelná vůdčí role nějaké politické strany, zakotvená ve státní ústavě, závazné i pro ty občany, kteří s touto stranou neměli a nechťeli mít nic společného?

Z fejetonistických důvodů jsem si dopřál alespoň krátký nostalgický výlet do odborné literatury mého mládí. *Slovník cizích slov* Dr. Ladislava Rejmana vydaný Státním pedagogickým nakladatelstvím v roce 1966 definuje *absurditu* jako „*nesmyslnost či protismyslnost*“, *paradox* je zde z politického hlediska poněkud pikantně vysvětlen jako „*skutečně nebo zdánlivě nesmyslné tvrzení, odporující všeobecně uznaným zásadám*“, pilný čtenář listující dál v rozpadajících se zažloutlých stránkách starožitného spisu je odměněn informací, že odvozený pojem *paradoxografie* znamená ve „*starořecké literatuře vypisování podivuhodných událostí a přírodních jevů*“.

Latinsko-český slovník, kolektiv autorů jej zpracoval ze slovního materiálu gymnaziálních čítanek z let 1950 a 1955 vydalo totéž nakladatelství bůhvíproč bez udání letopočtu, pojem *absurdus* zaznamenává jako něco „*nelibého sluchu, nelibozvučného*“, *paradoxa* jsou „*věty a zásady protismyslné*

a podivné.“ Pamětník starých časů, kdy absurdita veřejného života se nakonec vlastní vnitřní dynamikou roztočila do nejvyšších obrátek, se podivuje a žasne: jak to, že cenzor tehdy před půlstoletím správně nerozpoznal nezamyšleně ironickou dvojsmyslnost, potouchlost a společenskou nebezpečnost těchto archaických definic, proč nezasáhl z všemoci svého úřadu? Okrajově ještě připomeňme indiánsky absurdní ceny zmíněných slovníků: Jeden stál šestačtyřicet korun, ten druhý jedenadvacet korun a sedmdesát haléřů. Volba nového prezidenta v přímém televizním přenosu z československého parlamentu na sklonku památného roku 1989 na mě zapůsobila jako nevýslovné trapná, absurdní a paradoxní fraška. V jednu chvíli kamera zblízka zabrala duševními pochody nedotčenou tvář špatně vyučeného krejčíka, komunistického funkcionáře a s odpuštěním poslance Vasilu Biřaka. Také on, stejně jako ostatní *zvolení zástupci pracujícího lidu*, zvedl ruku ke zdánlivému prospěchu Václava Havla. Biřak tímto jen domněle absurdním aktem prospěl v první řadě sám sobě, jeho zločiny zůstaly nepotrestány, v klidu si dokonce vydal brožurku obsahující jeho pitomé paměti, nikdo mu nesáhl na nepoctivě nabytý movitý a nemovitý majetek, dožil se vysokého věku zemřel oplakáván spolustraníky, aniž by mu kdy byl zkřiven jediný vlas na hlavě. Nebo je ještě možná někde potichu, ale slastně živ? Prospělo-li takto utrpené vítězství také zemi a Havlovi, přenechejme historii. Biřakovo počínání však, nahlížíme-li dnes celou věc jeho očima, vůbec nebylo paradoxní, nýbrž naopak logické a rozumné, uskutečněné po zralé úvaze, na niž se mu dostalo přiměřené času.

V současném českém parlamentu by Václav Havel při prezidentských volbách zcela určitě neprošel. Zabránila by

mu v tom především komunistická strana. Oficiálně sice byla prohlášena za zločineckou organizaci, ale při dobývání přízně voličů v parlamentních volbách jí tato skutečnost vůbec nebyla na překážku, ba spíše naopak. Kdo by se odvážil housku obrátit na druhou stranu, musel by nahlas zvolat: V parlamentu České republiky jsou oficiálně zastoupení zločinci! Komunističtí poslanci, zejména usvědčený placený estébácký donašeč anebo bachař, kdysi v kriminále dohlížející na politické vězně, jsou tentokrát opravdu řádně zvolenými zástupci pracujícího lidu. Václavu Havlovi by volební přízeň dnes neprojevili ani socialisti a prezident Klaus by se určitě také nepřimluvil.

Kdo se licoměrně podivuje skutečnosti, že sedmáct let po tak zvané sametové revoluci u české policie pořád ještě slouží osm set estébáků, absurdní drama českého veřejného života vůbec nepochopil anebo se tak aspoň tváří. Budou zklamanému návštěvníku divadelního představení na pokladně vráceny peníze za zakoupenou vstupenku? Stáhne dramaturg tenhle kus, který se víc než zřetelně ukazuje jako propadák, z repertoáru? Sotva. Kulisy jsou na scéně pevně ukotveny, herci se dokonale vcítili do svých rolí, nápověda může ve své budce klidně podřimovat, opona hned tak nespadne. A tak se pozorovatel české politické scény musí ve smyslu starých řeckých kronikářů spokojit s pouhým vypisováním událostí a přírodních jevů, přidržovat se zřejmých faktů, byť by i byly tu a tam sluchu nelibé. Ani to však nezaručuje kasovní úspěch nebo aspoň poklid v hledišti, neboť fakta, jak říkával mol a škůdce v šatníku české kultury Zdeněk Nejedlý blahé paměti, musí sloužit věci, jestliže neslouží, běda faktům!

Petr Chudožilov - říjen 2006 - Revue Prostor